

UZASADNIENIE

Potrzeba i cel wydania ustawy

Korzystanie z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych w szkołach publicznych jest zagadnieniem ważkim społecznie. Aktualnie warunki wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły są regulowane w statucie szkoły, a ich przestrzeganie jest obowiązkiem ucznia, co wynika z art. 99 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo oświatowe”.

Nie ulega wątpliwości, że uzależnienie dzieci i młodzieży, które jest zjawiskiem coraz częstszym (71 % młodych ludzi ankietowanych w *Diagnozie Młodzieży 2026* wskazało, że czują, że są uzależnieni od telefonów komórkowych – P. Rabiej (red.), *Diagnoza Młodzieży 2026*, Warszawa 2026, <https://www.gov.pl/attachment/947513a7-db19-446d-b9ea-774dcf631333> (dostęp: 18 marca 2026 r.), s. 7), ma negatywny wpływ na wyniki edukacyjne uczniów. Potwierdzają to również inne badania naukowe wskazane poniżej.

Ponadto, w literaturze wyróżnić można szereg badań, które wykazują negatywny wpływ nadmiernej ekspozycji na urządzenia mobilne u dzieci na wahania nastroju, problemy z koncentracją oraz zwiększają ryzyko zapadnięcia na depresję. To zaś prowadzi do wycofania społecznego i pogorszonego funkcjonowania emocjonalnego w grupie rówieśniczej. Przykładami takich badań mogą być:

- 1) M. Cervit (Stanford) i in., *Person-Specific Analyses of Smartphone Use and Mental Health: Intensive Longitudinal Study*, „JMIR Formative Research” 2025, vol. 9, https://formative.jmir.org/2025/1/e59875?__hstc=102212634.83fc0b324b8b1ae36f7bb1af6a97d724.1774863225974.1774863225974.1774863225974.1&__hssc=102212634.1.1774863225975&__hsfp=28d551e16146d90cecf8de3134a154b6 (dostęp: 4 maja 2026 r.);
- 2) Mental Health Foundation, *Screen time and children's mental health*, <https://www.mentalhealth.org.uk/explore-mental-health/blogs/screen-time-and-childrens-mental-health> (metaanaliza; dostęp: 4 maja 2026 r.);
- 3) Mental Health Foundation, *Disturbing online content one of biggest looming threats to young people's mental health*, <https://www.mentalhealth.org.uk/about-us/news/disturbing-online-content-one-biggest-looming-threats-young-peoples-mental-health> (dostęp: 4 maja 2026 r.);

- 4) J.M. Nagata (Uniwersytet Kalifornijski) i in., *Screen time and mental health: a prospective analysis of the Adolescent Brain Cognitive Development (ABCD) Study*, „BMC Public Health” 2024, vol. 24, no. 2686, <https://link.springer.com/article/10.1186/s12889-024-20102-x> (dostęp: 4 maja 2026 r.).

Podobny wniosek płynie z raportu OECD z 2024 r., w którym wykazano, że uczniowie deklarowali problemy z koncentracją, opóźnienia w realizacji zadań oraz niższe poczucie przynależności do społeczności szkolnej w sytuacji korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych w trakcie zajęć edukacyjnych (OECD, *Students, digital devices and success*, https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/05/students-digital-devices-and-success_621829ff/9e4c0624-en.pdf; dostęp: 18 marca 2026 r.).

Fakt, że telefony komórkowe i inne urządzenia elektroniczne są dla szkół problemem, znajduje z kolei swoje odzwierciedlenie chociażby w wynikach badania przeprowadzonego w 2023 r. przez Pew Research Center. Tam, aż 72 % nauczycieli w szkołach średnich (*high schools*) zadeklarowało, że rozproszenie uwagi uczniów powodowane korzystaniem z telefonów komórkowych jest poważnym problemem (Pew Research Center, *72% of U.S. high school teachers say cellphone distraction is a major problem in the classroom*, <https://www.pewresearch.org/short-reads/2024/06/12/72-percent-of-us-high-school-teachers-say-cellphone-distraction-is-a-major-problem-in-the-classroom/>; dostęp: 18 marca 2026 r.).

Obecny stan prawny powoduje, że odpowiedzialność w zakresie ustalania zasad korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły jest scedowana na szkoły. To rozwiązanie nie jest w pełni efektywne, ponieważ nawet w szkołach prowadzonych przez jeden organ mogą obowiązywać różne, odmienne regulacje w tym zakresie, nierzadko wykraczających poza granicę wyznaczoną przez art. 99 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, w konsekwencji czego konieczne jest podejmowanie czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego w zakresie warunków, o których mowa w art. 99 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe. Tymczasem, wprowadzenie regulacji centralnych (ustawowych) „mogłoby stanowić prawne umocowanie dla działań szkoły” i „przyczyniłoby się do skuteczniejszej egzekucji zasad i eliminacji poczucia osamotnienia wśród dyrektorów i nauczycieli w zmaganiach z tym problemem (wyrażających opinię, że są w tej „walce” pozostawieni samym sobie)” (M. Koss-Goryszewska, M. Ostaszewski, F. Purgał, *Główne wnioski z badań i możliwe scenariusze działań w zakresie regulacji dotyczących urządzeń mobilnych w środowisku szkolnym*, Warszawa 2025, s. 5).

Co ważne, przeprowadzony w marcu 2025 r. sondaż Fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS) wykazał, że aż 71 % respondentów preferuje, aby „we wszystkich szkołach w Polsce obowiązywały takie same zasady dotyczące korzystania przez uczniów ze smartfonów”. Za utrzymaniem obecnej regulacji (autonomiczna decyzja każdej szkoły lub placówki) opowiedziało się zaś jedynie 25 % badanych (Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej, *Zakaz korzystania ze smartfonów w szkołach*, https://www.cbos.pl/PL/publikacje/news_tekst.php?nr=8/2025; dostęp: 18 marca 2026 r.). To zatem jasno pokazuje, że Polacy preferują, aby regulacje dotyczące korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych zostały ustalone na poziomie centralnym, co uzasadnia procedowanie niniejszego projektu ustawy.

Wprowadzony w innych państwach zakaz korzystania z telefonów komórkowych w szkołach wywarł pozytywny wpływ na uczniów, ich relacje społeczne oraz wyniki edukacyjne. Rzecz jasna, niektóre z poniższych badań były realizowane w państwach (w regionach), gdzie zakaz był centralny, a niektóre w stanie prawnym, w którym to szkoły decydowały o ewentualnym zakazie. Nie jest to jednak okoliczność istotna dla samych wpływających z poniższych badań wniosków w zakresie wpływu zakazu na uczniów, ich relacje społeczne oraz wyniki edukacyjne. Potwierdzeniem tego pozytywnego wpływu są wyniki między innymi następujących badań:

- 1) A. Sungu i in., *Removing Phones from Classrooms Improves Academic Performance*, 2025, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5370727 (dostęp: 4 maja 2026 r.), z którego wynika, że wprowadzenie zakazu korzystania z telefonów komórkowych prowadziło do polepszenia ocen zdobywanych przez uczniów (randomizowana próba 16 955 badanych; badano zakaz wprowadzany w drodze eksperymentu badawczego);
- 2) P. Beneito, Ó. Vicente-Chirivella, *Banning mobile phones in schools: evidence from regional-level policies in Spain*, „Applied Economics Analysis” 2022, vol. 30, nr 90, <https://www.emerald.com/aea/article/30/90/153/59588/Banning-mobile-phones-in-schools-evidence-from> (dostęp: 4 maja 2026 r.), w którym analizowano skutki wprowadzenia omawianego zakazu w dwóch hiszpańskich regionach (Galicji i Kastylii-La Manchy). Badanie wykazało poprawę wyników uczniów w testach PISA – w Galicji wzrost ten był ekwiwalentem 0,6–0,8 roku nauki w matematyce oraz około 0,72 do niemal jednego roku nauki w naukach przyrodniczych, jak również obniżenie liczby

zgłaszanych przypadków nękania o kilkanaście procent (badano centralny zakaz wprowadzony na poziomie regionów federacyjnej Hiszpanii);

- 3) L.-P. Beland, R. Murphy, *Ill Communication: Technology, distraction & student performance*, „Labour Economics” 2016, vol. 41, <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0927537116300136> (dostęp: 18 marca 2026 r.), które, po zbadaniu wyników edukacyjnych uczniów z 4 brytyjskich miast wykazało, że po wprowadzeniu zakazu korzystania z telefonów komórkowych w szkołach zwiększają się wyniki edukacyjne uczniów, w szczególności tych, którzy wcześniej osiągnęli słabe wyniki (badano zakaz wprowadzany w ramach autonomii szkół; obecnie toczą się prace w rządzie Wielkiej Brytanii nad wprowadzeniem centralnego zakazu);
- 4) R.S. Melattinkara, *Smart Devices in Classrooms and Academic Performance: A Causal-Comparative Study of Academic Performance at Los Angeles Area High Schools*, 2021 (rozprawa doktorska; abstrakt dostępny tu: [https://eric.ed.gov/?q=ipad&ff1=eduHigh+Schools&ff2=locCalifornia+\(Los+Angeles\)&id=ED642154](https://eric.ed.gov/?q=ipad&ff1=eduHigh+Schools&ff2=locCalifornia+(Los+Angeles)&id=ED642154); dostęp: 18 marca 2026 r.), które przeprowadziło badania w szkołach w Los Angeles dotyczące wpływu korzystania z telefonów komórkowych podczas zajęć z matematyki i języka angielskiego (języka ojczystego w USA). Z badań wynika, że korzystanie z telefonów komórkowych podczas tych zajęć miało negatywny wpływ na wyniki edukacyjne badanych licealistów (badano zakaz wprowadzony w ramach autonomii szkół);
- 5) S. Abrahamsson, *Smartphone Bans, Student Outcomes and Mental Health*, „Discussion Paper Series in Economics” 2024, nr 1, Norwegian School of Economics, https://ideas.repec.org/p/hhs/nhhcco/2024_001.html (dostęp: 18 marca 2026 r.), które skupiało się głównie na uczennicach i które udowadnia, że wprowadzenie omawianego zakazu nie tylko obniża poziom dręczenia (*bullying*), ale też zwiększa średnią ocen uczennic (badano zakaz wprowadzony w ramach autonomii szkół);
- 6) E. Bar i in., *Student perspectives on banning mobile phones in South Australian secondary schools: A large-scale qualitative analysis*, „Computers in Human Behavior” 2025, vol 167, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0747563225000500> (dostęp: 4 maja 2026 r.), które przeprowadziło badanie ankietowe wśród 1549 uczniów z australijskich szkół. W ankietach uczniowie wskazywali, że po wprowadzeniu zakazu odczuwają pozytywny wpływ na ich relacje społeczne „twarzą w twarz”, zdrowie oraz

zaangażowanie podczas zajęć edukacyjnych (badano zakaz wprowadzany w drodze eksperymentu badawczego).

Decyzja o przygotowaniu projektu ustawy znajduje uzasadnienie nie tylko w wynikach badań naukowych obrazujących pozytywny wpływ zakazu korzystania z telefonów komórkowych na uczniów, ale również w badaniach sondażowych przeprowadzonych w 2025 i 2026 r. w Polsce.

Przywoływany już wcześniej wynik sondażu Centrum Badania Opinii Społecznej (Centrum Badania Opinii Społecznej, *Zakaz korzystania ze smartfonów w szkołach*, https://www.cbos.pl/PL/publikacje/news_tekst.php?nr=8/2025; dostęp: 18 marca 2026 r.) wskazuje bowiem następujące wyniki odpowiedzi respondentów na pytanie: „Czy, Pana(i) zdaniem, w szkołach i placówkach oświatowych powinien być zakaz używania smartfonów czy też nie powinno być takiego zakazu?”:

- 1) zdecydowanie tak – 47 %;
- 2) raczej tak – 26 % (łącznie odpowiedzi pozytywne: 73 %);
- 3) trudno powiedzieć – 6 %;
- 4) raczej nie – 14 %;
- 5) zdecydowanie nie – 7 % (łącznie odpowiedzi negatywne: 21 %).

Podobne wyniki przedstawia sondaż IBRiS na zlecenie „Rzeczypospolitej” przeprowadzony w kwietniu 2025 r. (J. Ćwiek-Świdecka, *Sondaż: Polacy popierają zakaz smartfonów w szkole*, <https://www.rp.pl/edukacja/art42205651-sondaz-polacy-popieraja-zakaz-smartfonow-w-szkole>; dostęp: 18 marca 2026 r.). Odpowiedzi respondentów na pytanie: „Czy używanie przez uczniów telefonów komórkowych w szkołach powinno być zakazane?” kształtowały się następująco:

- 1) zdecydowanie tak – 37,8 %;
- 2) raczej tak – 21,8 % (łącznie odpowiedzi pozytywne: 59,6 %);
- 3) nie wiem – 12,7 %;
- 4) raczej nie – 13,9 %;
- 5) zdecydowanie nie – 13,8 % (łącznie odpowiedzi negatywne: 27,7 %).

Już po skierowaniu niniejszego projektu ustawy do uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania Centrum Badania Opinii Społecznej przeprowadziło na zlecenie Polskiej Agencji Prasowej w dniach 20–22 kwietnia 2026 r. sondaż (Polska Agencja Prasowa, *Polacy odpowiedzieli ws. zakazu używania smartfonów w szkołach. Badanie CBOS dla PAP*, <https://www.pap.pl/aktualnosci/polacy-odpowiedzieli-ws-zakazu-uzywania-smartfonow-w->

[szkolach-badanie-cbos-dla-pap](#); dostęp: 4 maja 2026 r.), zadając następujące pytanie: „Czy popiera Pan(i) wprowadzenie zakazu używania smartfonów w szkołach podstawowych?”.

Respondenci odpowiedzieli na to pytanie następująco:

- 1) zdecydowanie popieram – 59 %;
- 2) raczej popieram – 26 % (łącznie odpowiedzi pozytywne: 85 %);
- 3) trudno powiedzieć – 4 %;
- 4) raczej jestem przeciwny(a) – 5 %;
- 5) zdecydowanie jestem przeciwny(a) – 6 % (łącznie odpowiedzi negatywne: 11 %).

Biorąc pod uwagę przywołane wyżej wyniki badań oraz sondaży, zdecydowano o przygotowaniu niniejszego projektu ustawy.

Ponadto, zaproponowany projekt ustawy nie oznacza jednak braku podejmowania jednoczesnych inicjatyw edukacyjnych w zakresie higieny cyfrowej oraz przeciwdziałania uzależnieniom, w tym uzależnieniom cyfrowym. Od dnia 1 września 2026 r. obowiązkowe stanie się bowiem uczęszczanie na zajęcia z przedmiotu edukacja zdrowotna, której jednym z modułów jest moduł poświęcony bezpiecznemu korzystaniu z Internetu oraz higieny cyfrowej. Ponadto, również od początku roku szkolnego 2026/2027, w ramach *Reformy 26. Kompas Jutra*, do podstaw programowych kształcenia ogólnego kilku przedmiotów zostanie wprowadzony komponent edukacji medialnej, który również pozwoli edukować uczniów m.in. w zakresie higieny cyfrowej oraz przeciwdziałania uzależnieniom cyfrowym. Wszystkie te aktywności stanowią wypełnienie piątego podstawowego kierunku realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026, tj. promowania higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci.

Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Aktualnie warunki wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły publicznej są regulowane w statucie szkoły, a ich przestrzeganie jest obowiązkiem ucznia, co wynika z art. 99 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe. Natomiast w zakresie szkół niepublicznych art. 172 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe stanowiący o wymaganej zawartości statutów takich szkół nie zawiera punktu dotyczącego wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych, co pozwala szkołom niepublicznym regulować to zagadnienie swobodnie.

Ministerstwo Edukacji Narodowej nie zbiera danych, w ilu szkołach (szczególnie w szkołach podstawowych) jest obecnie wprowadzony zakaz korzystania z telefonów komórkowych

i innych urządzeń elektronicznych, a w ilu warunki te zostały określone bardziej liberalnie. Poszczególne badania naukowe pozwalają jednak oszacować, że odsetek szkół z całkowitym zakazem korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych przekracza połowę szkół w Polsce (jeden z raportów wskazuje, że odsetek ten to „niemal 60 %” – zob. K. Głomb, A. Książ (red.), *Kompetencje przyszłości w czasach cyfrowej dysrupcji. Studium wyzwań dla Polski w perspektywie roku 2030*, Warszawa 2019, s. 39).

Przewidywane skutki prawne, w tym różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Przewiduje się wprowadzenie następujących regulacji:

1) dodanie w rozdziale 5 ustawy – Prawo oświatowe (dotyczącym szkół publicznych), po art. 98 nowych art. 98a–98d. W tych artykułach określa się:

- a) w przypadku szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej – zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku podczas pobytu na terenie szkoły i podczas zajęć edukacyjnych organizowanych poza terenem szkoły.

Zakazu tego nie stosuje się podczas wycieczek szkolnych organizowanych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 8 ustawy – Prawo oświatowe. W zakresie wycieczek szkolnych szkoły publiczne określą warunki korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku w statutach tych szkół, z tym że szkoły te w statutach będą mogły określić dodatkowo przypadki, w których korzystanie przez uczniów z tych telefonów i urządzeń podczas wycieczek będzie zakazane.

W zakresie szkół podstawowych dla dorosłych, szkół ponadpodstawowych oraz pozostałych szkół artystycznych nie zostanie wprowadzony centralny zakaz. Zamiast tego projekt ustawy przewiduje obowiązek określenia w statucie szkoły warunków albo zakazu korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku podczas pobytu na terenie szkoły i zajęć edukacyjnych

organizowanych poza terenem szkoły, z uwzględnieniem wyjątków omówionych poniżej w lit. b. W statucie szkoły będą musiały być również określone warunki korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku podczas wycieczek organizowanych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 8 ustawy – Prawo oświatowe, z tym że statut szkoły będzie mógł określić dodatkowo przypadki, w których korzystanie przez uczniów z tych telefonów i urządzeń podczas wycieczek będzie zakazane;

b) wyjątki od zakazu, o którym mowa w lit. a, stosowane, gdy:

– nauczyciel wyrazi zgodę na korzystanie z telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego umożliwiającego porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku, jeżeli korzystanie z tego telefonu lub urządzenia jest niezbędne do realizacji programu nauczania do danych zajęć edukacyjnych, sprawdzenia wiedzy uczniów lub zapewnienia kontaktu ucznia z rodzicami w sytuacji nagłej,

– dyrektor szkoły wyrazi zgodę, aby uczeń ze względu na chorobę, niepełnosprawność lub inne szczególne potrzeby wymagające korzystania z odpowiedniego sprzętu specjalistycznego lub aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia mógł korzystać z telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego umożliwiającego porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku podczas pobytu na terenie szkoły i zajęć edukacyjnych organizowanych poza terenem szkoły. Taką zgodę dyrektor szkoły wydaje na czas określony, w postaci papierowej lub elektronicznej, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania od rodziców niepełnoletniego ucznia albo pełnoletniego ucznia wniosku wraz z uzasadnieniem,

– wystąpi bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia osób przebywających na terenie szkoły lub uczestniczących w zajęciach edukacyjnych organizowanych poza terenem szkoły, lub dla mienia tych osób lub mienia szkoły;

c) negatywne konsekwencje za naruszenie powyższych warunków lub zakazów. Szkoła będzie stosowała:

– działania wychowawcze służące kształtowaniu postaw i właściwego zachowania uczniów lub

– kary, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 19 ustawy – Prawo oświatowe (kary określone w statucie szkoły).

W związku z zastosowaniem powyższych działań lub kar będzie możliwe, na zasadach ogólnych, obniżenie oceny zachowania (jako że przestrzeganie warunków i zakazów obowiązujących w szkole jest jednym z kryteriów ustalania oceny zachowania);

- d) procedurę organizowania miejsca lub miejsc przechowywania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku, wraz ze wskazaniem szczegółowych zasad odkładania tych telefonów i urządzeń do miejsca lub miejsc przechowywania i odbierania ich z tego miejsca lub tych miejsc.

Na wzór procedury wprowadzania obowiązku noszenia jednolitego stroju oraz ustalania jego wzoru (art. 100 ustawy – Prawo oświatowe) przygotowano procedurę, w której dyrektor szkoły może, za zgodą rady pedagogicznej i rady rodziców oraz po zasięgnięciu opinii samorządu uczniowskiego, zorganizować miejsce lub miejsca przechowywania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku, w tym w miejscach prowadzenia zajęć edukacyjnych, a także określić szczegółowe zasady odkładania tych telefonów i innych urządzeń elektronicznych do miejsca lub miejsc przechowywania i odbierania ich z tego miejsca lub tych miejsc. Ustalenie tych szczegółowych zasad nastąpi w drodze aktu wewnętrznego dyrektora szkoły, w oparciu o jasną ustawową podstawę prawną ograniczającą prawo własności w tym wymiarze (jako że prawo własności będzie ograniczone obowiązkiem odłożenia przedmiotu własności w konkretne miejsce, jeżeli tylko takie miejsce zostanie zorganizowane).

Jeżeli w szkole takie miejsca zostaną zorganizowane, wówczas uczniowie będą mieli obowiązek przestrzegania tychże szczegółowych zasad, czyli będą mieli obowiązek odkładać telefony komórkowe i urządzenia, o których mowa, do miejsca lub miejsc przechowywania. Nieprzestrzeganie tychże zasad będzie skutkowało negatywnymi konsekwencjami, o których mowa w lit. c.

Sposób praktycznego egzekwowania zakazu nie jest materią ustawową i jest pozostawiony do autonomicznej decyzji danej szkoły. Każda szkoła wie najlepiej, czy

w jej przypadku sprawdzą się np. półki, tzw. kieszonki na telefony czy inne rozwiązania, które są przyjęte w danej szkole. Projekt ustawy wymaga jedynie, aby miejsce lub miejsca przechowywania zorganizować w sposób zapewniający bezpieczeństwo przechowywania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku, a także zapewniający ochronę prawa ucznia do prywatności, w szczególności w zakresie uniemożliwienia przeglądania zawartości tego telefonu lub urządzenia przez osoby nieuprawnione;

- e) przepisy gwarantujące odpowiednie stosowanie ww. norm w szkołach artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej i liceum ogólnokształcącego, a także wyłączające zastosowanie wszystkich powyższych regulacji w internatach.

Zakaz obejmuje uczniów podczas całego pobytu na terenie szkoły; nie tylko w czasie zajęć edukacyjnych, ale również m.in. podczas przerw międzylekcyjnych. Zakaz obejmuje także zajęcia edukacyjne organizowane poza terenem szkoły (np. zajęcia wychowania fizycznego na boisku zewnętrznym). Trzeba natomiast wskazać, że zakaz jest powiązany ze statusem ucznia w trakcie zajęć edukacyjnych. Zakazem zatem nie jest objęte np. korzystanie z boiska szkolnego przez dzieci mieszkające w pobliżu szkoły (w tym uczniów tej szkoły) po zakończeniu zajęć edukacyjnych (np. w godzinach wieczornych czy w dni wolne od zajęć edukacyjnych), ponieważ nie korzystają one wtedy z infrastruktury szkoły jako jej uczniowie, tylko jako mieszkańcy, członkowie lokalnej społeczności, którym szkoła udostępniła swoją infrastrukturę. Spod zakazu wprost wyłączono ponadto internaty, a w zakresie wycieczek szkolnych wskazano, że warunki korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku podczas wycieczek szkolnych określi statut szkoły, w tym publicznej szkoły podstawowej, wraz z możliwością określenia przypadków, w których korzystanie przez uczniów z tych telefonów i urządzeń podczas tych wycieczek jest zakazane. Regulacjami nie będą objęci nauczyciele i inni pracownicy szkół.

Zagadnienie odpowiedzialności za telefony komórkowe i pozostałe urządzenia jest kompleksowo uregulowane w przepisach prawa rzeczowego, w szczególności w ustawie z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, z późn. zm.). Zastosowane tam pojęcia oraz przewidziane regulacje mają ugruntowane znaczenie w literaturze oraz orzecznictwie, wobec czego brak jest potrzeby wprowadzania wobec nich *leges speciales*;

2) dodanie w art. 98 w ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, po pkt 17 nowego pkt 17a wskazującego, że w statucie szkoły podstawowej dla dorosłych, szkoły ponadpodstawowej, szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego i szkoły artystycznej realizującej wyłącznie kształcenie artystyczne określa się warunki albo zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku podczas pobytu na terenie szkoły i zajęć edukacyjnych organizowanych poza terenem szkoły, z uwzględnieniem wyjątków, o których mowa w projektowanym art. 98a ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe (wyjątków przewidzianych od ustawowego zakazu dla uczniów publicznych szkół podstawowych), a także warunki korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku podczas wycieczek organizowanych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 8 ustawy – Prawo oświatowe, z tym że statut szkoły może określić dodatkowo przypadki, w których korzystanie przez uczniów z tych telefonów i urządzeń podczas wycieczek jest zakazane.

Dodanie tego przepisu jest konsekwencją wprowadzenia art. 98a–98d ustawy – Prawo oświatowe i służy uspoźnieniu projektowanego aktu prawnego;

3) uchylenie w art. 99 ustawy – Prawo oświatowe pkt 4, co jest konsekwencją ww. zmian. Obecnie art. 99 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe przewiduje bowiem, że warunki wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły są określone w statucie szkoły. Skoro wprowadza się nowy przepis na poziomie ustawowym dotyczący korzystania z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych, konieczne jest uchylenie przepisu odmiennie regulującego ww. zagadnienie;

4) dodanie w art. 172 w ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, po pkt 5 nowego pkt 5a wskazującego, że w statucie szkoły niepublicznej określa się warunki albo zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku podczas pobytu na terenie tej szkoły i zajęć edukacyjnych organizowanych poza terenem szkoły, a także warunki korzystania z tych telefonów i urządzeń podczas wycieczek szkolnych (z możliwością dodatkowego określenia przypadków, w których korzystanie przez uczniów z tych telefonów i urządzeń podczas wycieczek szkolnych jest zakazane), z tym że te warunki albo ten zakaz muszą uwzględniać te same wyjątki, które są przewidziane dla centralnego zakazu dla publicznych szkół podstawowych.

Projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 września 2026 r. Projekt ustawy zawiera przepis przejściowy umożliwiający szkołom (a zatem również placówkom, w których funkcjonują szkoły, oraz zespołom szkół i placówek) dostosowanie swoich statutów do dnia 31 października 2026 r. Trzeba przy tym wskazać, że w okresie od dnia 1 września 2026 r. do dnia dostosowania statutu przez szkołę zgodnie z ust. 1, pozostaną w mocy dotychczasowe postanowienia statutu szkoły w zakresie warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły, o których mowa w obecnie obowiązującym art. 99 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe.

Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe

Zgodnie z pierwszym rozdziałem uzasadnienia, zaprezentowane badania naukowe pokazują pozytywny wpływ wprowadzanego zakazu na uczniów, ich zdrowie, wyniki edukacyjne oraz relacje społeczne. Wpływ projektu ustawy na obywateli (uczniów) będzie zatem pozytywny, biorąc pod uwagę wyniki zaprezentowanych badań.

Jedno z przywołanych badań opisywało również to, że zakaz korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku dla uczniów miał również wpływ na nauczycieli, którzy rzadziej korzystali z własnych urządzeń elektronicznych.

Projekt ustawy zdejmie ponadto ze szkół odpowiedzialność za ustalanie warunków korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku we własnym statucie, co mogło rodzić spory wewnątrz społeczności szkolnych. Wprowadzenie centralnego zakazu pozwoli na to, aby społeczności szkolne nie musiały samodzielnie ustalać tych warunków. To przyczyni się „do skuteczniejszej egzekucji zasad i eliminacji poczucia osamotnienia wśród dyrektorów i nauczycieli w zmaganiach z tym problemem” (M. Koss-Goryszewska, M. Ostaszewski, F. Purgał, Główne wnioski z badań i możliwe scenariusze działań w zakresie regulacji dotyczących urządzeń mobilnych w środowisku szkolnym, Warszawa 2025, s. 5).

Przewiduje się ponadto, że ze względów zdrowotnych uczeń będzie mógł skorzystać z telefonu komórkowego. Z tego względu nie wystąpi zagrożenie, że rodzice nie będą mieli kontaktu ze swoimi dziećmi w razie nagłej potrzeby zdrowotnej. Tak samo, nauczyciel będzie mógł wyrazić zgodę na skorzystanie z urządzenia z powodów dydaktyczno-wychowawczych. Jednym z powodów wychowawczych z całą pewnością może być nagła konieczność kontaktu

z rodzicem. Nic nie stoi ponadto na przeszkodzie kontaktowi z rodzicem za pośrednictwem np. telefonu w sekretariacie szkoły.

Wpływ projektu ustawy na osoby z niepełnosprawnościami jest pozytywny, jako że przewiduje wyjątki od wprowadzanego zakazu w zakresie konieczności umożliwienia uczniowi korzystania z telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego z powodu choroby, niepełnosprawności lub innych szczególnych potrzeb wymagających korzystania z odpowiedniego sprzętu specjalistycznego, aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia. Oczywiście jednak, nie każda niepełnosprawność rodzi konieczność korzystania z telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego. Decyzja o tym jest uwarunkowana specyfiką danej niepełnosprawności.

Projekt ustawy nie wpływa na sytuację osób starszych.

Skutki społeczne wprowadzanych regulacji będą zatem pozytywne, jako że pozytywnie wpłyną na zdrowie, relacje społeczne i wyniki edukacyjne uczniów (dzieci i młodzieży, których ochrona jest obowiązkiem Rzeczypospolitej Polskiej).

Projekt ustawy nie wywołuje istotnych skutków gospodarczych.

Projekt ustawy z samej swojej istoty nie generuje skutków finansowych. Ewentualne skutki finansowe mogą wynikać z wewnętrznej decyzji społeczności szkolnej co do sposobu zorganizowania miejsca (miejsca) przechowywania urządzeń. Jeżeli społeczność szkolna podejmie decyzję o takim ich zorganizowaniu, że będzie potrzebne zakupienie odpowiedniej infrastruktury, wówczas koszty będą musiały zostać poniesione przez tę szkołę i jej organ prowadzący. Nie jest przy tym możliwe oszacowanie ewentualnych wydatków, ponieważ ich wysokość będzie zależała nie tylko od tego, w jaki sposób społeczność szkolna będzie chciała zorganizować miejsce (miejsca) przechowywania, ale też od m.in. dotychczas posiadanej infrastruktury, liczby uczniów oraz warunków lokalowych. Projektodawca podkreśla jednak, że projekt ustawy nie wymaga, lecz dopuszcza, aby takie miejsce (miejsca) zorganizować.

Z samej istoty projektu ustawy brak jest zatem skutków finansowych, ponieważ zorganizowanie miejsca przechowywania jest fakultatywne, a sam zakaz korzystania (lub inne warunki w publicznych szkołach ponadpodstawowych oraz szkołach niepublicznych) może być egzekwowany bez kupowania jakiegokolwiek infrastruktury, np. przez niewyjmowanie telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych z plecaków uczniów.

Wyniki uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania

Projekt został przedstawiony do 21-dniowych uzgodnień, a także 30-dniowych konsultacji publicznych oraz opiniowania w ramach rządowego procesu legislacyjnego, przy czym przyjmowano uwagi złożone po terminie, a także te złożone przed rozpoczęciem konsultacji publicznych (które otrzymano w następstwie zapowiedzi medialnych oraz treści samego wpisu do Wykazu Prac Legislacyjnych i Programowych Rady Ministrów).

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania są omówione w Raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania i w załączniku do niego. Ponadto w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji dostępne są pisma z uwagami otrzymane w ramach uzgodnień międzyresortowych oraz odpowiedzi wobec nich.

Oświadczenia końcowe

Nie zakłada się wydawania aktów wykonawczych do projektu ustawy.

Projekt wpływa na sektor małych i średnich przedsiębiorstw jedynie pośrednio, przez nałożenie na szkoły lub placówki działające w systemie oświaty, w tym niepubliczne, które małe lub średnie przedsiębiorstwa mogą prowadzić, obowiązku w zakresie uregulowania w statucie szkoły niepublicznej warunków wnoszenia oraz warunków albo zakazu korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na ich terenie. Projekt nie zawiera natomiast przepisów określających zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projektowana ustawa nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt ustawy nie wymagał przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Projektowane przepisy są zgodne z zasadami proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru, w szczególności nie zawierają regulacji, które

wprowadzałyby dyskryminację ze względu na wiek, płeć, orientację seksualną, obywatelstwo, miejsce zamieszkania czy jakąkolwiek inną przyczynę.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2026 r. poz. 300), należy stwierdzić, że projekt ustawy uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.